

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av Söderhamns kommuns
arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för
barns språkutveckling i svenska**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Söderhamns kommun. Syftet är att granska kvaliteten i huvudmannens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen är särskilt inriktad på huvudmannens arbete gentemot förskolor där annat språk än svenska dominerar. I Söderhamns kommun ingår en förskola i granskningen.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen (se bil. 3). Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Söderhamns kommun i följande utsträckning:

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Huvudmannen skapar i låg utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver ta en aktiv roll i det systematiska kvalitetsarbetet för att samla in ett brett och relevant underlag och göra en fördjupad analys av det språkutvecklande arbetet. I det ingår att ta reda på vilka effekter insatser kring det språkutvecklande arbetet har fått för barnens språkutveckling i svenska.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Huvudmannen arbetar i låg utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver följa upp effekten av all kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt för att se om den ger faktiska avtryck i verksamheten och därmed säkerställa att den är relevant och träffsäker.

Uppföljning

Huvudmannen ska **senast den 19 mars 2027** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2026:4871) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Huvudmannens arbete med att skapa förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens systematiska kvalitetsarbete avseende språkutvecklande arbete i förskola. Området omfattar också hur huvudmannen stöttar rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt vilket avtryck det får i verksamheten.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen skapar i låg utsträckning förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektor, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Huvudmannen gör i nuläget ingen systematisk kartläggning av det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen samlar dock in viss information,

främst muntligt, från rektorerna. I det ingår information om det språkutvecklande arbetet, exempelvis vilka behov i barngruppen som rektorn identifierat och vad personalen behöver för att undervisa barnen i svenska. På vissa möten deltar en medarbetare tillsammans med rektorn och därmed får huvudmannen också viss information direkt från verksamheten. I kommunens digitala system för uppföljning av verksamheten kan huvudmannen se personalens beskrivningar av hur de arbetar men inte barnens språkliga progression. Huvudmannen har istället använt resultaten av kartläggningsmaterialet från förskoleklass och grundskolans betyg i svenska som ett mått på hur framgångsrikt förskolans språkutvecklande arbete har varit.

Huvudmannen gör ingen analys av det språkutvecklande arbetet, fattar inga beslut om några prioriterade utvecklingsområden för det språkutvecklande arbetet och överlåter åt den enskilde rektorn att sätta mål för arbetet. Rektorn och huvudmannen har identifierat att personalen har haft låga förväntningar på barnens språkutveckling och att inte alla i personalen anser att man ska dokumentera språkutveckling på individnivå. Rektorn beslutade därför att utarbeta en lokal språkplan för sin förskola som en del i förbättringsarbetet. Den lokala språkplanen som implementerades på den aktuella förskolan under föregående läsår omfattar bland annat förväntad språkprogression hos barnen och hur det språkutvecklande arbetet på förskolan ska genomföras samt observationsprotokoll och ansvarsfördelning. Huvudmannen har dock identifierat att analysen av det språkutvecklande arbetet i verksamheten generellt har varit mycket begränsad och har därför vidtagit insatser som inneburit regelbundna samtal med rektorerna om vad som ska ingå i analysen och hur det systematiska kvalitetsarbetet ska gå till generellt. Rektorerna har i sin tur förmedlat detta vidare till personalen och beslutat om eventuella åtgärder. På den aktuella förskolan har det arbetet yttrat sig bland annat i att personalen har tränat på att sätta mätbara mål för det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen har också bedömt att det inte finns ett tillräckligt brett underlag för huvudmannens analys av det språkutvecklande arbetet och har därför under föregående läsår utarbetat en central språkplan som grundar sig på den lokala språkplan som rektorn för den aktuella förskolan har skapat och implementerat. Den centrala språkplanen ska implementeras på alla förskolor under innevarande läsår. I den centrala språkplanen fastställer huvudmannen att personalen ska dokumentera språkutvecklingen hos varje barn i det digitala systemet samt regelbundet göra en bedömning och analys av måluppfyllelsen för att utveckla undervisningen i språk och kommunikation. Huvudmannens språkplan innehåller emellertid inga prioriterade utvecklingsområden eller mål för arbetet. Huvudmannen planerar att börja samla in de kartläggningar som den aktuella förskolan gör kring barnens flerspråkighet. Huvudmannen har

även initierat ett arbete för att utveckla rektorernas kvalitetsrapporter så att de i högre grad ska fokusera på orsaker och orsaksanalyser.

Huvudmannen följer visserligen i samtal med rektorn upp hur förbättringsarbetet inom fokusområdet språk förlöper, men inte vilken effekt arbetet har fått. Huvudmannen har inte något systematiskt sätt att bedöma effekten av de insatser som vidtas. Visserligen har huvudmannen sett att resultaten av kartläggningen i förskoleklass nu visar högre resultat för barnen från den aktuella förskolan än tidigare, men har inte sökt förklaringar till detta. Huvudmannen har heller inte beslutat hur effekterna av den centrala språkplanen ska följas upp.

Huvudmannens stöd till rektorn

Huvudmannen gör svaga ansträngningar för att stötta rektorn i hur det språkutvecklande arbetet organiseras och genomförs i verksamheten samt i frågor som rör språkutveckling i en flerspråkig miljö och balansen mellan språkutveckling i svenska och modersmål. Förutom en något högre tilldelning i budget utifrån att förskolan ligger i ett socioekonomiskt utsatt område ger huvudmannen inget särskilt stöd till rektorn. De kontakter som rektorn har med andra aktörer, så som biblioteket och BVC är sedan länge upparbetade och kräver inte något stöd från huvudmannen. Den språkplan som huvudmannen utarbetat är visserligen något mer övergripande än den lokala, men då den i huvudsak är baserad på den språkplan som rektorn utarbetat, utgör den inte något ökat stöd till rektorn för den aktuella förskolan. Inte heller i frågan om flerspråkighet eller balansen mellan språkutveckling i flerspråkig miljö ger huvudmannen rektorn något särskilt stöd.

Avtryck i förskoleverksamheten

Huvudmannens stöd till förskolan får sällan reella avtryck i det språkutvecklande arbetet. Det finns visserligen avtryck av utbildningen i språk- och kunskapsutvecklande arbetet (SKUA) som huvudmannen såg till att all personal fick för många år sedan, men efter det och vid tillfället för granskningen är det rektorn i samarbete med specialpedagogen som utarbetar det stöd som personalen på den aktuella förskolan tar hjälp av i sitt arbete. Rektorns stöd får emellertid stort avtryck i det språkutvecklande arbetet på förskolan, till exempel i hur högläsning ska genomföras och hur introduktionssamtalet genomförs med en kartläggning av barnets språkliga värld, så att det tjänar som utgångspunkt för planeringen av undervisningen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver ta en aktiv roll i det systematiska kvalitetsarbetet för att samla in ett brett och relevant underlag och göra en fördjupad analys av det språkutvecklande arbetet. I det ingår att ta reda på vilka effekter insatser kring det språkutvecklande arbetet har fått för barnens språkutveckling i svenska.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannens underlag för analys av det språkutvecklande arbetet är begränsat och inte systematiskt insamlat. Det medger således endast en mycket begränsad analys. Vidare beslutar inte huvudmannen om några prioriterade utvecklingsområden eller sätter upp mål för det språkutvecklande arbetet. Huvudmannen följer heller inte upp effekterna av det språkutvecklande arbetet. Detta sammantaget medför en risk att förskolorna inte får någon tydlig riktning i arbetet och att det språkutvecklande arbetet på förskolorna inte ger barnen de förutsättningar som krävs för att de ska utveckla sitt språk optimalt. Utan att följa upp effekter av arbetet finns dessutom en risk att huvudmannen inte på ett träffsäkert sätt kan utveckla förskolans arbetssätt.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen utvecklar sitt systematiska kvalitetsarbete så att det omfattar underlag av olika slag som i analysen av det språkutvecklande arbetet kan sättas i relation till varandra och på så vis ge en breddad och fördjupad bild av verksamheten. Utifrån ett brett underlag kan huvudmannen upptäcka avvikelser, mönster och samband exempelvis mellan barnens utveckling i svenska språket, förskolans förutsättningar och undervisningens kvalitet och sedan söka förklaringar till dessa i syfte att identifiera prioriterade utvecklingsområden och sätta mål för arbetet. Exempelvis kan huvudmannen styra innehållet i de regelbundna dialogerna med rektorerna och ha dialog med specialpedagoger, för att på ett strukturerat sätt ta reda på hur det språkutvecklande arbetet förlöper samt vilka utmaningar och framgångsfaktorer de ser. Detta kan sedan analyseras i förhållande till bedömningar av barnens språkutveckling i förhållande till läroplanen samt andra underlag av både kvantitativ och kvalitativ art. Exempel på kvantitativa underlag är antal barn och antal barnskötare/förskollärare per grupp, antal barn med annat modersmål, hur länge barnen varit i Sverige och/eller på förskolan, frånvaro bland barn och personal. Exempel på kvalitativa underlag är kartläggning av personalens kompetens när det gäller språkutvecklande arbete och effekten av den stöttning personalen får i det språkutvecklande arbetet. Personalens förutsättningar att delta i

kompetensutveckling, utbyta erfarenheter och strukturerat reflektera över sitt arbete kan bredda analysen ytterligare. Sammantaget kan detta utgöra en grund för uppföljning, analys och identifiering av utvecklingsområden. Att i ett tidigt skede också identifiera indikatorer som kan visa på hur mycket närmare målet verksamheten har kommit samt besluta hur dessa indikatorer ska samlas in inför uppföljningen kan underlätta arbetet med att se om insatser får den effekt som avsetts.

Huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska

Inom detta område granskas huvudmannens samarbete med rektorn i arbetet både med kompetensförsörjning och med kompetensutveckling. Området omfattar kompetens såväl gällande svenska som språkutvecklande arbetssätt samt förutsättningar för att genomföra och befästa erbjuden kompetensutveckling.

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen arbetar i låg utsträckning med att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med förskolepersonal, rektor, personal med uppdrag inom det språkutvecklande arbetet och representanter för huvudman samt inkommen dokumentation.

Huvudmannens arbete med kompetensförsörjning

Huvudmannen informerar sig i frågor som rör kompetensförsörjning och har i huvudsak en gemensam bild med rektorn av behovet och vad som är av vikt för att förskolan ska lyckas attrahera behörig personal. Söderhamns kommun har en hög andel förskollärare och på den aktuella förskolan utgör förskollärarna närmare 75 procent av personalen eftersom huvudmannen har valt att behålla förskollärare framför barnskötare när barnkullarna minskat drastiskt. En konsekvens av denna strategi är emellertid att ingen i personalgruppen talar något av barnens modersmål. Trots att rektorn ser ett behov av det, har varken rektorn eller huvudmannen gjort några riktade försök att rekrytera pedagoger som talar de språk som det finns behov av på förskolan. Eftersom tillgången på förskollärare är god har huvudmannen inga särskilda strategier för att rekrytera eller behålla personal. För att säkerställa framtida kompetensförsörjning har dock huvudmannen ett samarbete med ett universitet så att man kan läsa förskollärarytbildningen på orten, men i dagsläget är den vilande då den har för få sökanden.

Beakta att personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering

Söderhamns kommun har inte något gemensamt sätt att beakta om personalen har tillräckliga kunskaper i svenska vid rekrytering eller att följa upp nyanställdas språkkunskaper. Det åligger den enskilde rektorn att göra bedömning av kunskaper i svenska vid rekrytering. Huvudmannen har inget specifikt stöd för det, men eftersom det sedan lång tid nästan uteslutande finns sökande med svenska som modersmål, anser huvudmannen inte heller att det finns ett behov av gemensamma riktlinjer eller språktest. De ytterst få i personalstyrkan som har annat modersmål har genomfört hela sin utbildning i Sverige och talar enligt samtliga intervjugrupper utmärkt svenska. Huvudmannen gör således heller ingen särskild uppföljning av om nyanställda visar tillräckliga språkkunskaper i svenska för att kunna stödja och stimulera barns språkutveckling i svenska.

Huvudmannens arbete med kompetensutveckling

Huvudmannen har identifierat vissa kompetensutvecklingsbehov som har samband med det språkutvecklande arbetet, men det är rektorn som beslutar om och genomför kompetensutvecklingsinsatser för personalen inom befintliga ramar. Huvudmannen har identifierat ett generellt behov av att öka analysförmågan i alla led i organisationen. Därför har huvudmannen haft möten med rektorer både i grupp och individuellt och diskuterat hur det systematiska kvalitetsarbetet ska gå till. Rektorn har sedan fortsatt det arbetet med personal på förskolan och gjort en riktad insats där personalen har fått träna på att sätta mätbara mål, för att öka möjligheten att se framsteg. Rektorn har då identifierat att det finns ett behov av att kartlägga nuläget för språkutvecklingen hos varje barn som börjar på förskolan noggrannare för att kunna sätta mätbara mål. Därför har rektorn skapat ett stödmaterial för introduktionssamtalet med vårdnadshavarna och skrivit in det i den lokala språkplanen. Utöver det leder rektorn och specialpedagogen personalgruppen i ett kollegialt lärande som innebär att personalen filmar sig själv i vissa givna situationer under dagen, exempelvis vid matbordet, för att se vad de kan förbättra i sitt arbete med att stimulera barnen till kommunikation och språkutveckling.

Huvudmannen skapar i begränsad utsträckning förutsättningar så att förskolepersonalen får reella möjligheter att delta i och befästa kunskaper från kompetenshöjande insatser gällande språkutvecklande arbete. Den kompetensutveckling som erbjuds genomförs till största delen som kollegialt lärande inom den enskilde rektorns förskoleområde. Arbetet leds av rektorn och specialpedagogen. Det finns visserligen avsatt tid för det kollegiala lärandet, men både deltagande personal och specialpedagog som leder lärandet upplever att den sammanlagda tiden för detta är mycket

begränsad vilket påverkar deltagarnas möjlighet att befästa kunskapen samt återkopplingen mellan deltagarna och dem som leder det kollegiala lärandet. Den kompetensutveckling som huvudmannen organiserar, främst i form av föreläsningar en gång om året, kan all personal visserligen delta i men det finns ingen avsatt tid för att reflektera över och befästa den kunskap de inhämtat.

Kompetensutvecklingen i språkutvecklande arbete utgår visserligen ifrån identifierade behov men huvudmannen sätter varken upp mål för vad som ska uppnås med hjälp av kompetensutvecklingen eller gör någon strukturerad uppföljning av om de genomförda insatserna fått avsedd effekt. Rektorn följer upp den kompetensutveckling som hen genomför i sin verksamhet på flera sätt, till exempel genom att själv löpande delta i det kollegiala lärandet, via det nära samarbetet med specialpedagogen som arbetar på förskolan samt genom att vid de terminsvisa barnhälsosamtalen diskutera språkutvecklingen i barngruppen. Huvudmannen samlar dock inte strukturerat in information av olika slag för att kunna ta ställning till om kompetensutvecklingsinsatserna har avsedd effekt. Huvudmannen får visserligen i samtal med rektorn viss information kring den löpande kompetensutvecklingen, men inga andra utvärderingar genomförs och rektorns årliga kvalitetsrapport omfattar inte några slutsatser kring effekter av genomförd kompetensutveckling. Även om huvudmannen förväntar sig att personalen arbetar vidare med den kompetensutveckling som huvudmannen anordnar centralt, följer huvudmannen inte upp om det faktiskt görs eller i så fall hur.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Huvudmannen behöver följa upp effekten av all kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt för att se om den ger faktiska avtryck i verksamheten och därmed säkerställa att den är relevant och träffsäker.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen inte följer upp om de kompetensutvecklingsinsatser som genomförs har någon faktisk effekt på det språkutvecklande arbetet eller på progressionen i barnens språkutveckling. Detta gäller oavsett om kompetensutvecklingen ges lokalt inom förskoleområdet av befintlig personal eller av en extern aktör som huvudmannen upphandlat. En vinst med att huvudmannen utvärderar effekten av kompetensutvecklingen är att huvudmannen direkt kan se på vilket vis kompetensutvecklingen har varit till gagn för det språkutvecklande arbetet och barnens språkutveckling och på så vis avgöra

om den bör komma fler till del, eller om alternativ ska sökas. Detta kan då också utgöra ett betydelsefullt underlag för analysen inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen rekommenderar därför att huvudmannen använder flera olika metoder för att följa upp effekten av kompetensutveckling i språkutvecklande arbetssätt. Uppföljningen kan exempelvis göras i enkätform, i de reflektioner som individer eller arbetslag skriver eller i samtal med den som får kompetensutveckling. Huvudmannen kan också efterfråga en sammanfattning eller bedömning av hur rektorn ser på effekten av de olika typer av kompetensutvecklingsinsatser som genomförts. Specialpedagog som arbetar i verksamheten skulle också kunna bidra med sina observationer av om kompetensutvecklingen ger avtryck i verksamheten. Vidare rekommenderar Skolinspektionen att informationen avseende vilket avtryck kompetensutvecklingen har gjort i verksamheten och på barnens språkutveckling också utgör ett underlag i det systematiska kvalitetsarbetet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anna Sundman Marknäs

Beslutsfattare
Signerat av: Anna Sundman Marknäs

X Lena Osvaldsson

Föredragande
Signerat av: Lena Osvaldsson

I handläggningen av ärendet har även utredare Ingela Åkerman Jansson deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Språklagen (2009:600)

Språket i förvaltningsmyndigheter och andra organ som fullgör uppgifter i offentlig verksamhet är svenska (10 §). Häre ingår såväl kommunala huvudmän som enskilda huvudmän som bedriver förskola.

Skollagen (2010:800)

Det är huvudmannen som har det yttersta ansvaret för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som gäller för den verksamhet som huvudmannen ansvarar för (2 kap. 8 §).

Det är huvudmannen som ska se till att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de bestämmelser som gäller och att personalen ges möjligheter till kompetensutveckling (2 kap. 34 a §).

Vad gäller förskoleverksamhet specifikt ska huvudmannen se till att barngrupperna i förskolan har en lämplig sammansättning och storlek (8 kap. 8 §).

Vidare ska huvudmannen, med utgångspunkt i att de nationella målen för verksamheten uppfylls, systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. För det fall att det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas (4 kap. 3, 5 och 7 §§).

Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2018:50) om läroplanen för förskolan (Lpfö 18 reviderad 2025)

Det framgår av läroplanen att barnen ska erbjudas stimulerande läsmiljöer som skapar intresse och nyfikenhet för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. De ska få lyssna till högläsning och ges möjlighet till delaktighet genom att samtala om texter och bilder. Förskolan ska också uppmuntra och ta tillvara barns nyfikenhet och intresse för att kommunicera på olika sätt och barnen ska få utveckla ett nyanserat talspråk och ordförråd samt få möjlighet att leka med ord (1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, språk, kommunikation och skapande)

Det framgår vidare av läroplanen att förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla vissa förmågor:

- förmåga att använda och förstå begrepp, se samband och upptäcka nya sätt att förstå sin omvärld,

- intresse för litteratur, berättelser, bilder och texter samt sin förmåga att använda sig av, tolka, ifrågasätta och samtala om dessa,
- ett nyanserat talspråk och ordförråd samt förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra i olika sammanhang och med skilda syften,
- intresse för bokstäver och för att lära sig läsa samt förståelse för hur skriftspråk och symboler kan användas för att förmedla budskap samt
- utveckla både det svenska språket och sitt modersmål, om barnet har ett annat modersmål än svenska (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Mål).

Det anges vidare i läroplanen att förskollärare ansvarar för att varje barn utmanas och stimuleras i sin språkutveckling och utveckling av kommunikation, samt får förutsättningar att utveckla intresse för såväl skönlitteratur som sakprosa och andra texter. Arbetslaget ska i sin tur stimulera barnens språkutveckling och intresse för läsning (2.2 Omsorg, utveckling och lärande, Riktlinjer)

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs av 30 huvudmän runt om i landet. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Söderhamns kommun ingår i granskningen. Skolinspektionen genomförde digitala intervjuer med personal i verksamheten och representanter för Söderhamns kommun den 19-20 augusti 2026. Besöket genomfördes av utredarna Lena Osvaldsson och Ingela Åkerman Jansson.

Söderhamns kommun ligger i Gävleborgs län och har knappt 25 000 invånare. I de förskolor som Söderhamns kommun är huvudman för går 672 barn vid tidpunkten för granskningen. I den aktuella förskolan går 104 barn. Majoriteten av dessa barn har annat modersmål än svenska. På den aktuella förskolan arbetar många legitimerade förskollärare samt ett fåtal barnskötare.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- En gruppintervju med förskollärare
- En intervju med rektorn
- En intervju med en person med särskilt ansvar för språkutveckling
- En gruppintervju med representanter för huvudmannen.
- Dokument som begärts in från huvudmannen

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla huvudmän som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras vårterminen 2027.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Skolinspektionen har av regeringen fått i uppdrag att genomföra en granskning avseende förskolors arbete för att stimulera barns språkutveckling i svenska, med fokus på huvudmannens arbete. Granskningen inriktar sig särskilt mot huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. I förskolan har personalen en bärande roll för barns språkutveckling i svenska, vilket ställer höga krav både på deras egna språkliga resurser och på deras kompetens att leda ett systematiskt språkutvecklande arbete. Forskning visar att långsiktig kompetensutveckling, avsatt tid för personalen för analys och reflektion av det egna arbetet och en engagerad ledning är framgångsfaktorer för att stärka det språkutvecklande arbetet med barnen. Enligt skollagen är huvudmannen övergripande ansvarig för att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Fokus för granskningen är således huvudmäns arbete för att skapa förutsättningar i förskolan för barns utveckling i svenska.

Granskningens syfte

Syftet är att granska kvaliteten i huvudmännens arbete med att ge förskolor förutsättningar att arbeta med och stimulera barns språkutveckling i svenska. Granskningen ska särskilt inrikta sig på huvudmän för förskolor där annat språk än svenska dominerar. Bedömningarna görs i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- I. I vilken utsträckning skapar huvudmannen förutsättningar för ett systematiskt språkutvecklande arbete i svenska av god kvalitet?
- II. I vilken utsträckning är huvudmannens arbete för att säkerställa att personalen har tillräcklig kompetens för att kunna stimulera barns språkutveckling i svenska av god kvalitet?